

Kalkulacje rolnicze

Krowa mleczna

Ceny mleka w ostatnim czasie systematycznie pną się w górę. Gospodarstwa, które przetrwały ostatni głęboki kryzys w mleczarstwie mogą obecnie inwestować oraz zwiększać wydajność stada krów.

Kwoty mleczne zostały zlikwidowane ponad dwa lata temu. Mimo że dużo mówiło się na ten temat, nowa rzeczywistość i tak okazała się dla producentów mleka bardzo trudna. Surowca zaczęło przybywać, a jego cena systematycznie malała. Wiele mleczarni płaciło poniżej złotówki za litr. Pogorszenie się opłacalności produkcji spowodowało, że spora grupa rolników zrezygnowała z utrzymania stada krów mlecznych. Sprzedaż poniżej kosztów produkcji to praktycznie równia pochyła prowadząca do upadku. Sytuacja na rynku mleka zaczęła poprawiać się w połowie ubiegłego roku. Analizując rynek mleka w Polsce, należy zawsze odnosić się do sytuacji światowej, a tam od kwietnia 2016 roku ceny przetworów mleczarskich rosną. Wraz z tym rosną także ceny mleka w Polsce. Zdaniem ekspertów wzrost cen produktów mleczarskich na światowych rynkach wynika głównie ze zwiększonego importu tych asortymentów przez Chiny, Filipiny, USA i Meksyk. Dodatkowo na rosnące ceny wpływa również spadek produkcji mleka na półkuli południowej, w takich krajach jak Urugwaj, Argentyna, ale też Australia, Nowa Zelandia.

Pomimo że statystycznie ceny mleka w Polsce stopniowo gonią kraje Unii Europejskiej, różnice nadal są dość istotne. W okresie styczeń – sierpień 2017 r. średnia cena za 100 kg mleka w krajach Wspólnoty wynosiła 33,48 euro/100 kg i była o 8,1 euro wyższa w porównaniu z analogicznym okresem rok temu. W tym samym czasie polskie mleczarnie płaciły przeciętnie 31,63 euro/100 kg, co przekłada się na roczny wzrost stawki o 6,7 euro. Nasi najwięksi konkurenci, a więc holenderscy, niemieccy czy francuscy rolnicy otrzymywali w sierpniu br. przeciętnie odpowiednio: 38,5, 35,89 i 34,98 euro/100 kg mleka (wg szacunkowych danych Komisji Europejskiej z września br.).

Eksport polskich produktów mleczarskich ma się dobrze. Jak wynika ze wstępnych danych Ministerstwa Finansów w pierwszej połowie bieżącego roku Polska sprzedała produkty mleczarskie za 984 mln euro. To aż 42% więcej niż w analogicznym okresie roku ubiegłego.

Zespół Ekspertów Banku BGŻ BNP PARIBAS przewiduje, że jeśli do końca 2017 roku utrzyma się dobra koniunktura na światowym rynku mleczarskim, relatywnie wysokie ceny skupu mleka w Polsce mogą jeszcze nieco wzrosnąć. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego przeciętna krajowa cena skupu mleka w sierpniu

2017 roku wyniosła 1,39 zł/l i była wyższa o 33,2% niż w analogicznym okresie roku ubiegłego i o 3,5% od ceny wypłaconej w lipcu 2017 roku.

Poniższa tabela zawiera kalkulację chowu krowy mlecznej w technologii żywienia opartej na sianokiszonce i kiszonce z kukurydzy według cen brutto środków do produkcji z października 2016 r. Cena skupu 1 l mleka w woj. kujawsko-pomorskim wg GUS w sierpniu 2017 r.

Kalkulacja chowu krowy mlecznej

Lp.	Wyszczególnienie	Wydajność		
		4 500 l	5 500 l	6 500 l
A	Wartość produkcji	6 828	8 068	9 308
	Mleko (1,34 zł/l) ¹⁾	6 030	7 370	8 710
	Krowa wybrakowana, cielę	1 275	1 275	1 275
	Jałówka cielna hodowlana (-)	-800	-900	-1 000
	Płatność do krów ²⁾	323	323	323
1.	Pasze z zakupu	366	570	855
2.	Pasze potencjalnie towarowe	331	496	633
3.	Pasze własne nietowarowe	598	673	749
4.	Inne koszty ³⁾	658	715	790
B	Koszty bezpośrednie (1+2+3+4)	1 952	2 454	3 027
C	Nadwyżka bezpośrednia (A-B)	4 876	5 614	6 281
5.	Praca maszyn własnych	976	983	991
6.	Pozostałe koszty ⁴⁾	1 413	1 573	1 739
D	Koszty pośrednie (5+6)	2 389	2 556	2 730
E	Koszty całkowite (B+D)	4 341	5 010	5 757
F	Koszt jednostkowy (zł/l)	0,96	0,91	0,89
G	Dochód rolniczy netto (C-D)	2 487	3 058	3 551

Źródło: opracowanie własne na podstawie „Kalkulacji Rolniczych” KPODR w Minikowie

¹⁾ – średnia cena mleka w sierpniu 2017 r. w woj. kujawsko-pomorskim wg GUS,

²⁾ – stawka płatności do krów z 2016 r. (w czasie opracowywania stawka za 2017 r. nie była znana),

³⁾ – inseminacja, usługi weterynaryjne, środki czystości, znakowanie,

⁴⁾ – koszty utrzymania budynków, koszty ogólnogospodarcze, koszty produkcji pasz własnych.

Wykorzystano materiały GUS Departament Rolnictwa,
IERiGZ-PIB „Rynek Rolny”
Zofia Dymińska
Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego
Fot. L. Piechocki